

Tisk a informace

Soudní dvůr Evropské unie
TISKOVÁ ZPRÁVA č. 66/11
V Lucemburku dne 30. června 2011

Rozsudek ve věci C-271/10
Vereniging van Educatieve en Wetenschappelijke Auteurs (VEWA)
v. Belgische Staat

Odměna náležící autorům za veřejné půjčování nemůže být vypočítána výlučně v závislosti na počtu vypůjčitelů

Výše odměny by rovněž měla zohledňovat počet předmětů zpřístupněných veřejnosti, aby velká zařízení zabývající se veřejným půjčováním odváděla vyšší odměnu než menší zařízení

Podle směrnice o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem¹ mají autoři výlučné právo udělit svolení k pronájmu a půjčování původních děl a rozmnoženin děl chráněných autorským právem nebo jejich pronájem a půjčování zakázat. Pokud však jde konkrétně o veřejné půjčování, mohou členské státy z tohoto výlučného práva stanovit výjimku za podmínky, že autoři obdrží za toto půjčování alespoň odměnu.

VEWA je belgickou společností pro kolektivní správu autorských práv. Dne 7. července 2004 podala VEWA k Raad van State (Státní rada, Belgie) žalobu na neplatnost proti královskému nařízení, kterým se provádí daná směrnice.

VEWA zejména tvrdí, že toto královské nařízení tím, že stanoví paušální odměnu ve výši 1 euro za rok a zletilou osobu a ve výši 0,50 eur za rok a nezletilou osobu, pokud jsou tyto osoby zaregistrovány u zařízení zabývajících se půjčováním a uskutečnily během posuzovaného období alespoň jednu výpůjčku, porušuje ustanovení směrnice, která vyžadují, aby byla za půjčování nebo pronájem vyplácena „spravedlivá odměna“.

V tomto kontextu rozhodla Raad van State obrátit se s otázkou na Soudní dvůr. Podstatou její otázky je, zda daná směrnice brání vnitrostátnímu systému, podle něhož se odměna, která se odvádí autorům za veřejné půjčování, počítá výlučně v závislosti na počtu vypůjčitelů zaregistrovaných u veřejných zařízení, zejména knihoven a na základě stanovené paušální částky za každého vypůjčitele a každý rok.

Soudní dvůr připomněl, že odměna musí umožnit autorům pobírat odpovídající příjmy. **Její výše tedy nesmí být ryze symbolická.**

Pokud jde konkrétně o kritéria stanovení výše odměny, která se odvádí autorům za veřejné půjčování, přísluší jedině členským státům, aby na svém území vymezily nejrelevantnější kritéria. V tomto ohledu je členským státům vyhrazen velký prostor pro uvážení. Členské státy totiž mohou stanovit výši odměny, která se odvádí autorům za veřejné půjčování, s ohledem na své kulturněpolitické cíle.

Nicméně, vzhledem k tomu, že odměna představuje protiplnění za újmu způsobenou autorům v důsledku užití jejich děl bez jejich svolení, nemůže být stanovení výše této odměny zcela bez zřetele na faktory, které zakládají takovou újmu. Jelikož tato újma vzniká v důsledku veřejného půjčování, tedy zpřístupňování chráněných předmětů veřejně přístupnými zařízeními, **měla by výše odváděné odměny zohledňovat rozsah tohoto zpřístupňování.**

¹ Směrnice Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. L 346, s. 61; Zvl. vyd. 17/01, s. 120), rekodifikované znění ve směrnici Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES ze dne 12. prosince 2006 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem (Úř. věst. L 376, s. 28).

Čím větší je tak počet chráněných předmětů zpřístupněných zařízeními zabývajícími se veřejným půjčováním, tím značnější je zásah do autorských práv. Z toho vyplývá, že výše odměny, kterou by mělo takové zařízení odvádět, by měla zohledňovat počet předmětů zpřístupňovaných veřejnosti, a že v důsledku toho by měla velká zařízení zabývající se veřejným půjčováním platit větší odměnu než menší zařízení.

Mimoto se ukazuje, že dotčená veřejnost, tedy počet vypůjčitelů zaregistrovaných u zařízení zabývajícího se půjčováním, je stejně tak relevantní. Čím větší je totiž počet osob s přístupem k chráněným předmětům, tím větší je zásah do autorských práv. Z toho vyplývá, že výše odměny, která má být odváděna autorům, by měla být stanovena rovněž s ohledem na počet vypůjčitelů zaregistrovaných u tohoto zařízení.

V projednávaném případě je nesporné, že systém zavedený královským nařízením zohledňuje počet vypůjčitelů zaregistrovaných u zařízení zabývajících se veřejným půjčováním, ale nikoli počet předmětů zpřístupněných veřejnosti. Takové zohlednění proto nebere dostatečný ohled na rozsah újmy způsobené autorům, ani na zásadu, podle níž autoři musí obdržet odměnu, která představuje odpovídající příjem.

Mimoto královské nařízení stanoví, že pokud je osoba zaregistrována u několika zařízení, odvádí se odměna za tuto osobu jen jednou. K tomu VEWA podotkla, že 80 % zařízení ve francouzském společenství Belgie tvrdí, že velká část jejich čtenářů je rovněž zaregistrována u jiných zařízení zabývajících se půjčováním, a že v důsledku toho nejsou tito čtenáři zohledněni v rámci placení odměny dotyčnému autorovi.

Za těchto podmínek může tento systém vést k tomu, že mnohá zařízení budou po faktické stránce téměř vyňata z povinnosti odvádět jakoukoli odměnu. Takové faktické vynětí přitom není v souladu s ustanoveními směrnice, jak jsou vykládána Soudním dvorem, podle nichž může být pouze omezený počet kategorií zařízení, která jsou potenciálně povinna odvádět odměnu, vyňat z povinnosti tohoto odvodu.

UPOZORNĚNÍ: Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce umožňuje soudům členských států, aby v rámci sporu, který projednávají, položily Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu práva Unie nebo platnosti aktu Unie. Soudní dvůr nerozhoduje ve sporu před vnitrostátním soudem. Vnitrostátní soud musí věc rozhodnout v souladu s rozhodnutím Soudního dvora. Toto rozhodnutí je stejně tak závazné pro ostatní vnitrostátní soudy, které případně budou projednávat podobný problém.

Neoficiální dokument pro potřeby sdělovacích prostředků, který nezavazuje Soudní dvůr.

[Úplné znění](#) rozsudku se zveřejňuje na internetové stránce CURIA v den vyhlášení.

Kontaktní osoba pro tisk: Balázs Lehoczki ☎ (+352) 4303 5499